GÜZELDERE ◆ BALKAN
HUKUK BÜROSU

Telefon : (212) 244 84 94
Faks : (212) 244 85 95
Adres : İnönü Cad. Dilaram Apt.
No: 19/9-11 Beyoğlu 34437 İstanbul
E-Posta : info@guzeldere-law.com
Web : www.guzeldere-law.com

30.09.2021

Sayın İlgili;

İşbu bilgi notu, Kişisel Verileri Koruma Kurumu ("**Kurum**") tarafından 17.09.2021 tarihinde yayımlanan Biyometrik Verilerin İşlenmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlara İlişkin Rehber ("**Rehber**") hakkında bilgi vermek amacıyla hazırlanmıştır.

Rehber, Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nde yer alan tanımdan yola çıkarak "biyometrik veri"yi tanımlamıştır. Bu "biyometrik veri" tanımı ile insana ait fiziksel, fizyolojik veya davranışsal özellikler ifade edilmekte olup bu veriler kişiye özgü, benzersiz ve tektir. Biyometrik veriler, **(i)** kişilerin unutmasının mümkün olmadığı, **(ii)** genelde ömür boyu değişmeyen ve **(iii)** herhangi bir müdahaleye gerek olmaksızın zahmetsiz bir şekilde sahip olunan verilerdir. Biyometrik verilerin kullanılması sayesinde kişilerin birbirlerinden ayırt edilmeleri çok kolay bir hale gelmekte ve birbirleriyle karıştırılma ihtimalleri neredeyse ortadan kalkmaktadır. Kişinin parmak izi, retinası, avuç içi, yüzü, el şekli, irisi gibi insan vücudunda taşınan ve genellikle değişmeyen biyometrik verileri **fizyolojik nitelikli biyometrik verileri** oluşturmakta iken; kişinin yürüyüş biçimi, klavyeye basış biçimi, araba sürüş biçimi gibi kişiden kişiye değişen biyometrik verileri ise **davranışsal nitelikli biyometrik verileri** oluşturmaktadır.

Rehber'de, biyometrik verilerin Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun ("**Kanun**") 6. maddesi uyarınca özel nitelikli kişisel veri olarak sayıldığı belirtilmiş olup biyometrik veriler özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartlarına tabi olacaktır. Söz konusu şartları düzenleyen Kanun'un 6. maddesinin 3. fıkrası şu şekildedir: *"Sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir."* Bu çerçevede, biyometrik veriler açık rıza yoksa kanunlarda öngörülen hallerde işlenecek olup söz konusu maddenin devamında düzenlendiği üzere başka kanunlarda biyometrik verilerin işlenmesine ilişkin açık hüküm bulunduğu takdirde bu hükümler uygulanacaktır. Biyometrik verilerin hukuka uygun olarak işlenip işlenmediği hususu, Kanun'un 4. maddesinde düzenlenen genel ilkeler çerçevesinde değerlendirecektir. Kurum, değerlendirme yapılırken genel ilkelerin yanısıra somut olay çerçevesinde yorum yapılmasının da önem arz ettiğini belirtmiştir.

Rehber'de, biyometrik verilerin işlenmesinde uyulması gereken ilkeler aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

1. Veri Sorumlusu, biyometrik verileri işlerken Kanun'un 4. maddesinde düzenlenen genel ilkelere ve Kanun'un 6. maddesine uymakla yükümlüdür. Bu doğrultuda;

- Veri işleme faaliyeti temel hak ve özgürlüklerin özüne dokunmamalıdır.
- Başvurulan yöntem işleme amacına ulaşılabilmesi bakımından elverişli olmalıdır ve veri işleme faaliyeti ulaşılmak istenen amaç için uygun olmalıdır.

- Biyometrik veri işleme yöntemi ulaşılmak istenen amaç bakımından gerekli olmalıdır. Bir diğer ifadeyle daha az sınırlayıcı bir müdahele ile aynı veya daha iyi bir sonuç elde edilebilecek ise, bu kapsamda kullanılan araç gereklilik ilkesine aykırı olacaktır.
- Veri işlemeyle ulaşılmak istenilen amaç ve aracın arasında orantı bulunmalıdır.
- İşleme faaliyeti sonucu elde edilen veriler gerektiği süre kadar tutulmalıdır ve gereklilik ortadan kalktıktan sonra söz konusu verilerin gecikmeksizin/derhal imha edilmesi gerekmektedir.
- Veri sorumlularının, işleme amacı doğrultusunda sınırlı olmak üzere Kanun'un 10. maddesine uygun bir biçimde aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmesi gerekmektedir.
- Açık rızanın gerekmesi halinde ilgili kişilerin açık rızaları Kanun'a uygun şekilde alınmış olmalıdır.

2. Yukarıda sayılan bütün ilkelerin sağlandığı hususu veri sorumlusu tarafından kayıt altına alınıp belgelendirilmelidir.

3. Gerekmediği takdirde, biyometrik veri alınırken genetik veri (kan, tükürük vb.) alınmamalıdır.

4. Biyometri türünün veya türlerinin seçiminde (iris, parmak izi, elin damar ağı, vb.) tercih edilen biyometrik veri türünün veya türlerinin diğerleri yerine neden seçildiğine dair gerekçeler ve belgeler sunulmalıdır.

5. Biyometrik veriler gereken süre boyunca işlenmeli; söz konusu verilerin ne kadar süre boyunca tutulacağı nedenleri ile birlikte kişisel veri saklama ve imha politikasında veri sorumlusu tarafından açıklanmalıdır.

Biyometrik veri işleyen veri sorumlularının; kanun, yönetmelik, tebliğ ve kurul kararlarında yer alan kişisel veri güvenliği ile ilgili hususlara dikkat etmeleri zorunludur. İlk olarak; biyometrik veriler özel nitelikli kişisel veri niteliğini haiz sayıldığından, Kurulun *"Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Veri Sorumlularınca Alınması Gereken Yeterli Önlemler"*e ilişkin *31/01/2018 tarihli ve 2018/10 sayılı* kararında belirtilen tedbirlerin alınması zorunludur. Bununla birlikte, Kurum tarafından hazırlanmış olan Rehber'de tavsiye edilen tedbirlerden uygun olanların da dikkate alınması gerekli olup söz konusu tedbirler başlıca aşağıdaki gibidir.

Teknik tedbirler

- Biyometrik veriler bulut sistemlerinde ancak kriptografik yöntemler kullanılarak saklanmalıdır.
- Türetilmiş biyometrik veriler, orijinal biyometrik özelliğin yeniden elde edilmesine izin vermeyecek biçimde saklanmalıdır.
- Biyometrik veriler ve şablonları yeteri derecede güvenlik sağlayacak kriptografik yöntemlerle şifrelenmelidir. Şifreleme ve anahtar yönetimi politikası açıkça tanımlanmalıdır.
- Veri sorumlusu sistemi kurmadan önce ve herhangi bir değişiklikten sonra, test ortamlarında sentetik veriler aracılığıyla sistemi test etmelidir.

- Veri sorumlusu sistemde sertifikalı teçhizat, lisanslı ve güncel yazılımlar kullanmalıdır.
- Veri sorumlusu biyometrik veri işleyen yazılım üzerindeki kullanıcı işlemlerini izleyebilmeli ve sınırlayabilmelidir.
- Biyometrik veri sisteminin donanımsal ve yazılımsal testleri periyodik olarak yapılmalıdır.

İdari tedbirler

- Biyometrik çözümün kullanılmadığı veya kullanıma açık rızası olmayan ilgili kişiler için herhangi bir kısıtlama veya ek maliyet olmaksızın alternatif bir sistem sağlanmalıdır.
- Biyometrik yöntemlerle kimlik doğrulamanın yapılamadığı durumlar için gerçekleştirilecek bir eylem planı oluşturulmalıdır.
- Yetkili kişilerin biyometrik veri sistemlerine erişim mekanizması kurulmalı, yönetilmeli ve sorumluları belirlenerek belgelendirilmelidir.
- Çalışanlara biyometrik verilerin işlenmesi konusunda eğitimler verilmeli ve bu eğitimler belgelenmelidir.
- Çalışanların sistem ve servislerdeki muhtemel güvenlik zafiyetleri ve söz konusu zafiyetler sonucu oluşabilecek tehditleri bildirebilmesi için resmi bir raporlama prosedürü oluşturulmalıdır.
- Veri sorumlusu bir veri ihlali durumunda uygulanmak üzere acil durum prosedürü oluşturmalı ve ilgili herkese duyurmalıdır.

Saygılarımızla,

Güzeldere | Balkan Hukuk Bürosu